

Motion till riksdagen

1985/86:Bo210

Tore Claesson m. fl. (vpk)

Åtgärder mot skadlig bostadssanering

Avsikten med det ROT-program riksdagen antog i slutet av 1983 var att varsamt förbättra icke moderna bostäder, att säkra underhållet av bostäder, att öka tillgängligheten och energisparandet samt att rädda sysselsättningen inom byggsektorn.

En utvärdering av ROT-programmets effekter pågår genom bostadsstyrelsens och bostadsdepartementets försorg. Redan nu kan dock vissa slutsatser dras, slutsatser som leder fram till att bostadssaneringens villkor bör ändras så att de skadliga effekterna lindras.

Ombyggnadsverksamheten, främst av privata flerbostadshus, har onekligen stimulerats av ROT-programmets finansieringsvillkor. Det innebär också att sysselsättningen inom byggsektorn har säkrats. Inom vissa regioner och yrkesgrupper råder t. o. m. en påtaglig arbetskraftsbrist och det kan försvåra möjligheterna att genomföra alla de kommande ROT-åtgärder som är akut nödvändiga (ledningsnät, skolor etc.).

Den skada ROT-programmet åstadkommer i sin nuvarande tappning sammanhänger med att i synnerhet ägare av privata hyreshus kan göra stora vinster på att genomföra totalrenoveringar av fullt moderna hus där behov av visst underhåll föreligger.

Både husen och de boende råkar illa ut. Riksantikvarieämbetet har börjat uppmärksamma de uppenbara förvanskningar av arkitektoniska och kulturhistoriska värden som åstadkoms genom den omfattande och okänsliga ombyggnadsverksamheten. Nya, men snabbt nedgångna material ersätter gamla som bara skulle behöva enklare underhåll.

Men den allvarligaste skadan gäller alla de boende som kommer i kläm. Totalrenoveringarna driver fram tvångsevakueringar i stor skala. Några forskare har studerat saneringsprocessen och funnit att evakueringarna slår sönder det sociala skydds nätet på ett sätt som är ytterst allvarligt, särskilt för de äldre. Både ohälsan och dödligheten ökar.

Det har också visat sig svårt för de boende att tillvarata sina intressen och styra ombyggnaderna mot vad som är angeläget och förnuftigt, så länge de ekonomiska krafterna så hårt styr mot totalrenovering som också innebär att det lönar sig för fastighetsägarna att missköta underhållet.

Det behövs ett förtydligande av villkoren för hyresnämnden att lämna tillstånd till ombyggnad mot hyresgästorganisationens veto, så att fastighetsekonomiska skäl inte godtas som särskilda skäl. Men främst behövs en översyn av finansieringsvillkoren för underhåll och ombyggnad. Nuvarande ordning innebär ett nationalekonomiskt slöseri och ekonomiska bördor för hyresgästerna av betydande storlek.

De miljarder som årligen går till onödig och ofta skadlig ombyggnad skulle kunna vara till nytta för många fler boende om de användes till nödvändigt underhåll, kommunala ROT-åtgärder etc.

Mot. 1985/86
Bo210

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts föreslås

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att fastighetsekonomiska skäl inte kan utgöra särskilda skäl vid tillämpningen av bostadssaneringslagens 2 §.
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att hela finansieringssystemet för ombyggnad bör omarbetas så att var-samma ombyggnads- och underhållsåtgärder blir lönsammare än totalrenovering.

Stockholm den 24 januari 1986

Tore Claeson (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Karl-Erik Persson (vpk)

Paul Lestander (vpk)

Inga Lantz (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)